

0 INTRODUCCIÓ

0.1 Presentació

Aquest Estat del Medi Ambient de les Illes Balears respon a l'obligació d'elaborar aquest tipus de document que demana la Llei 27/2006 per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient i que incorpora les Directives 2003/4/CE i 2003/35/CE:

Al seu article 8 sobre informe sobre l'estat del medi ambient indica que "Les Administracions públiques elaboraran i publicaran, com a mínim, cada any un informe de conjuntura sobre l'estat del medi ambient i cada quatre anys un informe complet. Aquests informes seran d'àmbit nacional i autonòmic i, en el seu cas, local i inclouran dades sobre la qualitat del medi ambient i les pressions que aquest pateixi, així com un sumari no tècnic que sigui comprensible pel públic". Queda clar que s'han de fer informes cada quatre anys com a mínim i actualitzacions anuals, en l'àmbit autonòmic, que és el cas que ens ocupa. També s'especifica que ha d'haver dades sobre la qualitat del medi ambient –el seu estat- i sobre les pressions que pateix.

Aquest Estat del Medi Ambient dels anys 2006 i 2007 és el primer informe complet encarregat per la Conselleria de Medi Ambient (Direcció General de Qualitat Ambiental) per donar resposta a aquestes exigències. Ha estat elaborat per l'empresa **Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial S.L.**

Però aquest compliment de la normativa no ha d'amagar el vertader objectiu d'aquest document que és el de ajudar a avançar cap a un desenvolupament sostenible i a minvar el nostre impacte sobre el medi ambient. Aquesta ajuda es tradueix en la presentació de les principals dades sobre el medi ambient de que es disposa, que només es una part de la sostenibilitat.

La gran majoria de dades que es presenten són dades que ja estan a la disponibilitat de la població en les nombroses publicacions i pàgines *web* que les diverses administracions públiques posen a l'abast dels ciutadans. El que es nou és la reunió de moltes d'aquestes dades que sovint estan disperses a nombrosos formats, la seva ordenació en apartats d'Estat, Pressió i Resposta i la proposta d'una sèrie d'indicadors basats en aquests apartats.

L'esquema en Estat, Pressió i Resposta és més senzill que el que s'està fent servir en molts de documents actuals, que és el de Forces Motrius- Pressions – Estat – Impacte – Resposta, proposat per l'Agència Europea del Medi Ambient (AEMA). Però tractant-se del primer informe i amb una dedicació només al medi ambient i no a la Sostenibilitat en general, s'ha optat per mantenir l'esquema més senzill.

L'Estat intenta definir la qualitat de l'entorn en termes d'alteració o de dinàmica natural.

Les Pressions són les forces que provoquen alteracions sobre l'Estat de l'entorn.

Les Respostes són les accions que es duen a terme per tal de minvar o eliminar les Pressions sobre l'entorn, sigui per part d'entitats privades o públiques.

Quant a les respostes, s'ha intentat defugir d'incloure plans, projectes, normativa, que pot estar lluny de executar-se. Només hi ha dos casos: els PRUG

d'espais protegits (Pla Rector d'Ús i Gestió) i els Plans de Conservació d'espècies amenaçades, ja que es tracta de Plans amb un procés llarg d'elaboració i participació. Sovint quan s'aproven, sobre tot en el cas de Plans de Conservació, moltes actuacions ja estan en marxa. De fet hi ha plans sense aprovar, però que s'estan executant. En la majoria de casos, si apareixen plans s'intenta comparar amb la situació actual.

L'existència o no de dades pot determinar l'existència o no dels diferents apartats. S'ha intentat incloure aspectes que són importants, tot i que no es disposa de dades. D'aquesta manera es remarca la necessitat de generar o cercar aquestes dades. Però és difícil defugir de la tendència a estructurar els diferents temes d'acord amb les dades de què es disposa, quan el correcte és organitzar els temes d'acord amb la informació i les dades que, per lògica, haurien d'existir.

Un Estat del Medi Ambient, elaborat de manera periòdica és un eina per valorar els esforços realitzats en les etapes anteriors i per definir les direccions i tendències futures cap a la sostenibilitat, perfilant i concretant els passos que cal seguir. L'Estat del Medi Ambient que aquí es presenta proposa un **sistema d'indicadors**. Els indicadors són valors que intenten concentrar gran part de la informació que es té de cada tema. A l'apartat 0.3.3.1. s'explica amb més detall.

Finalment, malgrat les dades són en la seva gran majoria oficials, és possible que en la seva elaboració i interpretació s'hagin produït errors o omissions. En tal cas, l'equip redactor demana disculpes. La tasca de elaborar un Estat del Medi Ambient que reflecteixi de manera completa i adequada també s'aconsegueix amb les correccions i propostes dels lectors, col·laboradors i usuaris d'aquest document.

0.2 Altres informes d'estat del medi ambient

La informació sobre el medi ambient a disposició dels ciutadans es desenvolupa en dos caires diferents:

- Informació generada o recollida per les administracions públiques, amb l'objectiu de realitzar una millor gestió i control sobre el medi ambient o sobre les activitats de l'home que l'afecten.
- Informació recollida per part d'entitats que no són competents en medi ambient i no són administració pública, amb l'objectiu de posar-la a disposició dels ciutadans.

0.2.1 Informació de les administracions públiques

En el cas de la informació oficial, la norma bàsica és la Llei 27/2006¹ que regula **els drets d'accés a la informació**, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient. Incorpora les Directives 2003/4/CE i 2003/35/CE. De fet és l'adaptació del **Conveni d'Aarhus**, signat el 1998 en el marc de les Nacions Unides (ratificat a Espanya al 2004 i en vigor el 2005). Aquest Conveni estableix tres pilars fonamentals respecte a les possibilitats dels ciutadans vers a les activitats que es duen a terme sobre el medi ambient:

¹ http://www.mma.es/secciones/evaluacion_ambiental/pdf/ley_27_2006_18_julio.pdf

- Accés a la informació ambiental que es basa en el dret a cercar i obtenir informació mediambiental que està en mans dels poders públics per part dels ciutadans i en l'obligació per part del poder públic de cercar aquesta informació i posar-la a l'abast de la ciutadania.
- Participació de la ciutadania, que es defineix en tres àmbits: autorització de certes activitats, aprovació de plans i programes i l'elaboració de disposicions reglamentàries.
- Dret d'accés a la justícia.

D'aquesta normativa es dedueix que les autoritats públiques han de cercar la informació necessària per desenvolupar les seves funcions, i l'han de posar a l'abast de la ciutadania.

Les principals eines que tenen les administracions públiques a les Illes Balears per aquest objectiu són el Punt d'Informació Ambiental² i les diverses pàgines web dedicades a aquests temes. Així mateix es publiquen nombrosos llibres i informes de caire divulgatiu, però pràcticament tots ja es penja també a les pàgines web.

També cal destacar el gran esforç realitzat durant els darrers anys en la millora i extensió de les **pàgines web del Govern de les Illes Balears**³, sobre tot a les Conselleries de Medi Ambient⁴, Agricultura i Pesca⁵ i la Direcció General d'Energia⁶ de la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

A totes les administracions públiques, especialment Govern i Consells, hi ha extensa informació sobre molts aspectes ambientals i de sostenibilitat.

Cal citar en aquest punt un document que s'ha publicat amb certa periodicitat per part del Govern de les Illes Balears, concretament la Comissió Balear de Medi Ambient. Es tracta de la Memòria de la Comissió Balear de Medi Ambient que s'ha publicat els anys 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2001, 1999-2000-2001 i una versió en DVD de les actuacions entre el 2003 i el 2007. No es tracta d'un estat del medi ambient, sinó de la presentació de les actuacions en medi ambient de les diverses administracions del Govern i, de vegades, alguna informació d'altres administracions públiques. Serveix sobre tot per conèixer, a l'època pre-Internet, les principals actuacions del Govern de les Illes Balears en matèria de medi ambient.

Fins ara **no ha existit cap document que es pugui considerar com a un Estat del Medi Ambient editat per part del Govern de les Illes Balears**, a diferència de altres comunitats autònomes, com Catalunya⁷ (des de 1996) o Andalusia⁸ (des de 1988), que ja fa anys editen els seus informes.

² www.pia.caib.es

³ <http://www.caib.es>

⁴ <http://www.caib.es/govern/organigrama/area.do?lang=ca&coduo=184>

⁵ <http://www.caib.es/govern/organigrama/area.do?coduo=55&lang=ca>

⁶ <http://www.caib.es/govern/organigrama/area.do?coduo=231&lang=ca>

⁷

http://mediambient.gencat.net/cat/el_departament/actuacions_i_serveis/publicacions/quaderns_ma_catalunya.jsp

⁸

<http://www.juntadeandalucia.es/medioambiente/site/aplica/medioambiente/site/web/menuitem.48ed6f0384107256b935619561525ea0/?vgnextoid=760959ff3011b010VgnVCM1000000624e50aRCRD>

Finalment cal nombrar fonts d'informació de caire estatal o internacional, que aporten dades estandarditzades per totes les comunitats autònomes o països, i així es permet una comparació, a més d'una dada en l'àmbit estatal, que serveix de referència.

El Ministeri de Medi Ambient publica *El Perfil Ambiental de España* (anys 2004, 2005, 2006 i 2007) que és un informe sobre l'estat del medi ambient basat en indicadors. Hi ha dades de sectors econòmics però no és un informe de sostenibilitat⁹). A partir de 2005 se ha creat el Banc Públic d'Indicadors Ambientals, accessible al públic¹⁰. El Perfil es realitza en el marc de la xarxa **EIONET-España**, lligam entre les comunitats autònomes, el Ministeri de Medi Ambient i l'Agència Europea de Medi Ambient. A partir del 2007 al Perfil s'incorpora una fitxa per cada comunitat autònoma amb una sèrie de dades bàsiques territorials i administratives, socials i econòmiques, ambientals, així com un apartat d'aspectes d'interès de la pròpia comunitat autònoma.

L'INE (**Institut Nacional d'Estadística**) aporta nombroses dades de caire ambiental¹¹ fetes en gran part a partir d'enquestes.

De la mateixa manera a l'àmbit europeu **Eurostat** realitza informes estadístics, amb algunes dades de caire ambiental¹².

0.2.2 Informació d'altres entitats

En aquest apartat es presenten la majoria d'estudis de l'estat del medi ambient realitzats sobre les Illes Balears per part d'entitats que no són administració pública. En alguns casos poden dependre en gran mesura d'elles, com el Consell Econòmic i Social, però es caracteritzen per presentar **un cert caràcter independent**.

També cal dir que les dades mostrades o analitzades en aquests estudis són quasi sempre les mateixes dades ofertes per les administracions públiques. Sovint s'afegeixen punts de vista nous, tractaments de dades diferents o interpretacions de la informació existent. Més rarament s'aporta informació que no està en mans de les administracions públiques.

L'informe pioner en aquest tema és "L'estat del medi ambient a les Balears. 1993" realitzat per la **Societat d'Història Natural de les Balears** i publicat pel setmanari *Brisas* en quatre entregues a partir de juny de 1994¹³.

La Societat d'Història Natural de les Balears ha continuat aquesta tasca de forma més o menys seguit amb informes durant els anys 1996, 1997. 1998-1999,

9

http://www.mma.es/portal/secciones/calidad_contaminacion/indicadores_ambientales/perfil_ambiental_2007/index.htm

Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino, 2008. *Perfil Ambiental de España 2007. Informe basado en indicadores*. 373 pp.

10

http://www.mma.es/portal/secciones/calidad_contaminacion/indicadores_ambientales/banco_publico/index.htm

11 http://www.ine.es/inebmenu/mnu_medioambiente.htm

12 <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/introduction>

13 Societat d'Història Natural de les Balears, 1994. "Estat del Medi Ambient 1993". Setmanari "Brisas" de Palma de Mallorca (19, 26 de juny i 3, 10 de juliol de 1994).

2000-2001¹⁴ i 2002-2003 amb el patrocini de l'Obra Social i Cultural de "Sa Nostra" Caixa de Balears. Tots aquests informes es varen publicar, llevat del darrer (2002-2003) que s'ha editat només en format digital a la pàgina web de la Fundació Sa Nostra.

L'estudi que va establir les principals dades i indicadors en temes de sostenibilitat, especialment lligats al turisme, va ser realitzat pel CITTIB l'any 2002¹⁵ i titulat **El tercer boom. Indicadors de sostenibilitat del turisme de les Illes Balears 1989-1999**, seguit de la seva actualització¹⁶. Es tracta de l'anàlisi de dades més profunda, basada en indicadors, que s'ha realitzat fins ara i inclou una estimació de la petjada ecològica del consum energètic.

Cal destacar l'esforç realitzat per dues institucions, una privada i l'altre pública, d'incorporar informació ambiental en els seus informes anuals:

El **Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (CES)**¹⁷ incorpora al seu informe anual (Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears¹⁸) un capítol de medi ambient. El primer va ser al 2001.

El **Centre de Recerca Econòmica (CRE)**¹⁹, centre d'estudi mixt entre "Sa Nostra" Caixa de Balears i la Universitat de les Illes Balears, presenta un capítol extens i sistemàtic de medi ambient en el seu Informe econòmic i social de les Illes Balears des del 2001. Així mateix edita uns informes de conjuntura quadrimestrals que també incorporen dades ambientals.

¹⁴ Societat d'Història Natural de les Balears, 1997. Estat del medi ambient Illes Balears 1996. Obra Social i Cultural de "Sa Nostra" Caixa de Balears. Col·lecció Papers de Medi Ambient nº2. 86pp.

Societat d'Història Natural de les Balears, 1999. Estat del medi ambient Illes Balears 1997. Obra Social i Cultural de "Sa Nostra" Caixa de Balears. Col·lecció Papers de Medi Ambient nº9. 107pp.

Societat d'Història Natural de les Balears, 2001. Estat del medi ambient Illes Balears 1998-1999. Obra Social i Cultural de "Sa Nostra" Caixa de Balears. Col·lecció Papers de Medi Ambient nº14. 96pp.

Societat d'Història Natural de les Balears, 2004. Estat del medi ambient Illes Balears 2000-2001. Fundació "Sa Nostra" Caixa de Balears. Col·lecció Papers de Medi Ambient nº15. 90pp. Estat del Medi Ambient Illes Balears 2002-2003. Colección Papers de Natura. Palma de Mallorca. <http://www.sanostra.es/recweb/publ004.nsf/voTotsperId/A43CD77BCF56C168C125743A004705F7?OpenDocument&lang=02>

¹⁵ Blàzquez, M.; Murray, I. i J.M.Garau, 2002. El tercer boom. Indicadors de sostenibilitat del turisme de les Illes Balears 1989-1999. Centre d'Investigacions Tecnològiques i Turístiques de les Illes Balears (CITTIB), Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears. Leonard Muntaner Editor S.L. 427pp.

¹⁶ Andreu, N.; Blàzquez, M.; López, S.; Mas, Ll.; Mateu, J.; Morell, F.; Murray, I. i G.Truyols. 2003. La mesura de la sostenibilitat del turisme a les Illes Balears. Centre d'Investigacions Tecnològiques i Turístiques de les Illes Balears (CITTIB), Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears. 95pp.

¹⁷ <http://ces.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?idsite=16&cont=58&lang=ca&camp=yes>

¹⁸ <http://ces.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?idsite=16&cont=575>

Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, 2008. Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2007. 685pp + CD-Card.

¹⁹ www.cre.sanostra.es

A l'illa de Menorca destaca l'OBSAM²⁰ (**Observatori Socioambiental de Menorca**), que realitza un magnífic seguiment de dades i informacions sobre medi ambient i sostenibilitat a l'illa,

A l'àmbit estatal l'**Observatorio de la Sostenibilidad en España**²¹ publica anualment Informe de Sostenibilidad en España (anys 2005, 2006 i 2007)²², que tracta temes de medi ambient (canvi climàtic, biodiversitat, residus, aigua, emissions,...) però també altres lligats al concepte de sostenibilitat: creixement econòmic i benestar, competitivitat, feina, cohesió social, salut, igualtat de gènere, govern, normativa, gestió econòmica,... També fa informes temàtics: aigua, sostenibilitat local.

En l'àmbit europeu cal citar els informes i actualitzacions anuals de l'**Agència Europea de Medi Ambient** (AEMA)²³. Aquesta entitat realitza informes sectorials per la comissió, informes globals paneuropeus i informes del països de la Unió Europea titulats Medi Ambient en Europa. Aquests informes es realitzen cada certs anys (1995, 1998, 2003 i, el quart, al 2007). A més, s'editen actualitzacions anuals amb el títol de Senyals Ambientals, així com nombrosos informes i estudis de temes o sectors concrets²⁴.

²⁰ <http://www.obsam.cat/>

²¹ <http://www.sostenibilidad-es.org/observatorio%20sostenibilidad/>

²² <http://www.sostenibilidad-es.org/Observatorio+Sostenibilidad/esp/PubInd/InformeAnual/>

²³ <http://www.eea.europa.eu/es>

²⁴ <http://reports.es.eea.europa.eu/catalog/>

0.3 Metodologia

0.3.1 Estructura general de l'informe

Els capítols elaborats es classifiquen en dos tipus, capítols principals i capítols complementaris. Els principals són els vectors ambientals clàssics –Aire, Aigües, Energia i Residus- més els principals medis –Sòl, Medi Terrestre, Biodiversitat Terrestre, Medi Marí. Així mateix hi ha un petit capítol de Meteorologia.

El Medi Terrestre s'ha subdividit en Medi Terrestre pròpiament dit, que inclou la informació d'ecosistemes i de tipus geogràfic. El capítol de Biodiversitat es centra en la informació sobre espècies concretes. Aquesta subdivisió respon al fet de que hi ha informació sovint es presenta subdividida d'aquesta manera.

Hi ha quatre capítols complementaris, que completen la informació dels vectors i medis, tot i que no estan elaborats amb la mateixa profunditat i no hi ha indicadors. Però és important la seva inclusió per destacar la seva importància, especialment els temes de territori i transport. Els capítols complementaris són: Territori, Transport, Distintius Ambientals, Agricultura Ecològica i Educació i Informació Ambientals.

A més dels capítols complets, editats en format digital, s'ha elaborat un resum de cada un dels Capítols, en català i en castellà.

0.3.2 Recerca d'informació

La informació que s'ha fet servir per elaborar aquest Informe s'ha obtingut de les següents fonts:

- Publicacions de difusió i científiques.
- Informes oficials.
- Pàgines web oficials de diverses institucions (veure apartat 14.1).
- Articles de diari.
- Entrevistes a tècnics, experts o competents en els diferents temes tractats. La llista apareix a l'apartat d'Agraïments (apartat 0.4).
- Dades no publicades, aportades directament per part de tècnics.

Les referències s'han situat al peu de cada pàgina. Aquesta ubicació és especialment útil quan es tracta de referències de pàgines web, a les quals es poden accedir directament.

No s'han generat dades noves, llevat de casos excepcionals (per exemple apartat 5.5.2. Fragmentació d'Hàbitats). S'ha recopilat i elaborat allò existent, que és molt, tot i que encara queden buits d'informació. La vocació de recollida de informació és extensa, però evidentment és impossible reflectir, especialment en temes naturalístics, totes les dades existents.

No sempre es tenen dades dels anys tractats (2006, 2007), per diverses raons. Algunes dades encara no s'han elaborat, existeixen però no són accessibles, o són dades que no s'elaboren cada any (l'ús del sòl, per exemple).

La informació s'ha separat per capítols clarament delimitats, però és clar que en molts de casos aquesta separació és artificial, ja que en el medi ambient, les interrelacions entre medis i entre vectors és constant. Aquestes relacions s'indiquen en molts de casos, però és evident que són nombrosíssims i no es poden citar tots. S'ha intentat ordenar la informació per temes, i no per competències, que és la manera en què arriba la informació. Tot i l'esforç en situar la informació en el seu medi o vector, hi ha una tendència a reunir a un mateix capítol la informació que s'ha trobat junta.

S'ha fet l'esforç d'aportar dades per les Illes Balears, i també per a cada illa principal (Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera) però no sempre ha estat possible, especialment en el cas de les Pitiüses, que sovint mostren dades acumulades.

Moltes dades es relacionen amb la població de dret (padró municipal) però també amb un Índex de Pressió Humana (IPH) que és un índex que intenta equiparar les dades de població visitant amb les dades dels residents i obtenir així una única dada de persones que són a les Illes o a la Comunitat anualment (apartat 10.5.3.). Aquest indicador posa de manifest la influència que té el turisme en relació a la pressió humana a les Illes Balears, en especial en els mesos d'estiu.

Així mateix s'ha intentat aportar dades no només dels anys 2006 i 2007 sinó d'anys anterior, per poder observar millor les tendències.

Alguns temes tenen ja una base d'informació molt clara i definitiva. Aquest estudi només pot ampliar o presentar les dades d'altra manera. És el cas dels següents temes: Contaminació atmosfèrica, Gasos Efecte Hivernacle, Plagues, Energia (Portal Energètic), Aigua (dades de la Directiva Marc), Espècies Protegides. Altres capítols presenten dades disperses que s'ha hagut d'organitzar, com en el cas dels capítols de Sòl o Medi Marí.

0.3.3 Estructura dels capítols

Els Capítols Principals s'organitzen d'acord amb l'esquema ESTAT-PRESSIÓ-RESPOSTA, tot i que no es pot aplicar a tots els capítols. Per altra banda cal tenir en compte que la resposta a una pressió a un vector pot ser una pressió a altre vector, com per exemple les dessaladores són resposta a una demanda d'aigua, però pressió sobre l'energia. Així mateix la depuració de les aigües i el seu abocament és pressió sobre el medi terrestre i sobre el consum d'electricitat,... Cas especial és el del Canvi Climàtic com a Pressió, que afecta a tots els capítols: s'ha optat per posar un resum dels seus efectes al Capítol 2 d'Aire (apartat 2.5.3.6.).

A cada capítol hi ha una Introducció en què es fa una breu explicació en què es delimita l'àmbit del capítol i com s'organitza, especialment en relació a l'esquema d'Estat-Pressió-Resposta. En aquest sentit es para especial esment en les relacions entre les Pressions i les Respostes: en teoria, hauria d'haver un intent de Resposta per a cada Pressió. També en la introducció es fa referència a les principals relacions amb altres capítols. Finalment de vegades es fa menció a alguns dels indicadors triats.

A l'apartat d'Estat s'intenta definir la qualitat de l'entorn en termes d'alteració o de dinàmica natural. El desitjable és que hi hagi informació de l'estat d'un medi o vector però sovint aquesta informació es limita a aquells aspectes que responen a interessos humans. No tots els vectors tenen un apartat d'Estat.

Les Pressions són les forces que provoquen alteracions sobre l'Estat de l'entorn. Aquestes forces són provocades per activitats humanes.

Les Respostes són les accions que es duen a terme per tal de minvar o eliminar les Pressions sobre l'entorn, sigui per part d'entitats privades o públiques. En teoria, ha d'haver respostes per totes les pressions. A les respostes es pot detectar si s'està responent a les pressions i amb quina efectivitat. Sovint la Resposta en un vector provoca una Pressió en un altre vector o medi.

Les normes elaborades en molts de casos són el primer pas per part de l'administració per tal de lluitar solucionar un problema ambiental. En l'apartat de Resposta s'aporta la principal normativa, d'àmbit europeu, estatal i autònom que afecta a un medi o vector determinat. Les normes també determinen les competències administratives dels diferents poders públics (Estat, Govern Autònom, Ajuntament). El següent pas és la planificació. Finalment aquestes eines prèvies han de donar lloc a unes accions concretes que intenten compensar el impactes i pressions sobre el medi ambient.

Els capítols elaborats i la presència d'apartats d'Estat, Pressió o Resposta i Indicadors es mostra a la següent taula.

TEMA	ESTAT	PRESSIÓ	RESPOSTA	INDICADORS
CAPÍTOLS PRINCIPALS				
1. METEOROLOGIA				
2. AIRE				
3. AIGÜES CONTINENTALS				
4. SÒL				
5. MEDI TERRESTRE				
6. BIODIVERSITAT TERRESTRE				
7. MEDI MARÍ				
8. ENERGIA				
9. RESIDUS				
CAPÍTOLS COMPLEMENTARIS				
10. TERRITORI				
11. TRANSPORT				
12. DISTINTIUS AMBIENTALS				
13. AGRICULTURA ECOLÒGICA				
14. EDUCACIÓ I INFORMACIÓ AMBIENTALS				

TAULA 12.I. Capítols de l'Estat i apartats

En Meteorologia només hi ha informació de l'Estat: dades bàsiques de meteorologia dels anys 2006 i 2007. Com a Pressió es cita el Canvi Climàtic, que es tracta amb detall al Capítol d'Aire. Les Respostes recollides es limiten a mostrar el control que es du a terme sobre l'estat del temps meteorològic.

Al Capítol d'Aire es tracta el tema del Canvi Climàtic. Al Capítol del Medi Marí s'incideix especialment en les pressions que s'originen al litoral. Tant a l'Energia com als Residus manca informació de l'Estat. Al Capítol de Territori es tracten els temes de la Població i de l'Ordenació del Territori. Els Distintius Ambientals, l'Agricultura

Ecològica i l'Educació i la Informació Ambientals són capítols exclusivament de Resposta.

0.4 Indicadors

Al capítol 40 del document estratègic del Programa 21, elaborat a Río de Janeiro al juny de 1992, a la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, es proposa la definició d'**indicadors de desenvolupament sostenible**, així com la promoció del seu ús per tal de facilitar l'adopció de decisions en totes les qüestions que afecten a la sostenibilitat.

L'article 2 del Tractat de la Unió Europea, establert l'any 1992, estableix que un dels principals objectius és un alt nivell de desenvolupament sostenible. Els documents de Sostenibilitat demanen un compromís polític per l'avanç cap a la sostenibilitat i convida a les autoritats a aplicar **sistemes i procediments de seguiment i d'informació** sobre el progrés cap a la sostenibilitat. Els indicadors de sostenibilitat són necessaris per tal d'anar avaluant de forma concreta les decisions que afecten a la sostenibilitat.

Un Estat del Medi Ambient, elaborat de manera periòdica, és un eina per valorar els esforços realitzats en les etapes anteriors i per definir les direccions i tendències futures cap a la sostenibilitat, perfilant i concretant els passos que cal seguir.

L'Estat del Medi Ambient que es presenta es recolza en un **sistema d'indicadors**. Els indicadors són valors que han de posseir una sèrie de característiques fonamentals:

- Reflectir fets mesurables.
- Expressar-se en unitats quantitatives o, si més no, en unitats o intervals d'un conjunt de paràmetres convinguts i contrastables.
- Ser rellevants respecte als avanços cap a la sostenibilitat.
- Ser relativament fàcils d'obtenir, des del punt de vista temporal i econòmic.
- Ser possible interpretar-los fàcilment.
- Ser sintètics en la mesura del possible, integrant diversos aspectes.
- Ser sensibles als canvis.
- Proporcionar resultats comparables.

Un altre factor fonamental és la **difusió pública**. Al menys cada any les dades dels indicadors (les recents i les d'anys previs, si és possible), s'han de mostrar als ciutadans i s'han de fer els esforços necessaris per fer-los comprensibles. Per altra banda, la recopilació de dades ambientals i la seva difusió és un punt fonamental del **Conveni d'Aarhus** en el marc de les Nacions Unides, signat pel Regne d'Espanya, i d'obligat compliment per part de totes les administracions públiques.

Els indicadors que aquí es presenten tenen caràcter global o sectorial, i permeten, d'una manera sintètica, formar judicis clars de la situació i fer-ne el seguiment. Sempre aquests indicadors han de tenir una expressió quantitativa clara. En tots els casos s'ha d'explicar:

- El seu valor actual i la tendència desitjada.

- La manera com s'haurà de calcular cada indicador.
- La periodicitat amb que es calcularà i les dades necessàries per fer-ho.
- Les fonts on s'han d'obtenir i el protocol de presa de mesures i processat dels resultats si s'escau.

El resultat obtingut és un **sistema d'indicadors de sostenibilitat ambiental**.

La proposta que es presenta en aquest estudi (Annex A) és una selecció dels diferents indicadors existents, triant aquells que semblen d'aplicació possible, real i, la majoria, d'actualització anual. D'aquesta manera, els indicadors podran reflectir de forma acurada i útil la situació real de la comunitat autònoma.

Com tota proposta d'indicadors, s'ha de contrastar amb propostes d'altres regions o comunitats autònomes o d'altres àmbits i dimensions geogràfiques. Tot sistema d'indicadors evoluciona i s'estableixen relacions amb altres grups d'indicadors o es definiran de nous. El càlcul dels indicadors de forma individual, sense una visió de conjunt de tot el sistema, no té gaire sentit. El sistema d'indicadors és una representació aproximada de la realitat. Per captar-la en el seva totalitat cal integrar-los en el procés d'avanç cap a la sostenibilitat en un marc d'Estratègia cap a la Sostenibilitat de la Comunitat Autònoma.

De entre tots els indicadors possibles, s'han seleccionat aquells més propers a la realitat de la comunitat autònoma, així com al nostre context social, econòmic i ambiental. També s'ha tingut en compte els indicadors que es fan servir a altres sistemes de seguiment de dades.

En qualsevol cas, tot i la possibilitat de modificar els indicadors, o llevar o afegir-ne de nous, és important intentar mantenir uns quants **indicadors bàsics i fonamentals**. Aquests seran els que permetran una avaluació a mig i llarg termini i una comparació amb altres regions i altres àmbits geogràfics o socioeconòmics. En aquesta línia cal assenyalar l'esforç que s'ha fet des de les entitats que a les Illes Balears i durant els darrers anys han intentat sistematitzar uns indicadors de sostenibilitat en l'àmbit municipal: Conselleria de Medi Ambient (Xarxa Balear de Sostenibilitat del Programa d'Agendes Locals 21), CITTIB (Centre d'Investigació i Tecnologies Turístiques de les Illes Balears), Consell de Mallorca (Cooperació Municipal, Ordenació del Territori), OBSAM (Observatori Socioambiental de Menorca).

El tipus de dades que es fan servir com indicadors són molt variats, solen ser de tipus relatiu (en relació a la superfície de les illes, a la seva població, increments any rere any,...) que permet una comparació entre indicadors i amb altres zones. El tipus emprats són:

- Valors reals
- Variacions o evolucions (en %), sempre d'un any a l'altre (podrien ser de diversos anys, però no s'ha posat als indicadors)
- Proporcions (en %) úniques o conjunts
- Superacions de valors (aire)
- Valors estimats
- Valors per habitant i any o dia
- Superfícies
- Dades que manquen
- Superfícies i els seus %
- % d'estats ecològics (Directiva Marc d'Aigües)
- Plans fets (de conservació)

- Llistes vermelles que manquen per elaborar

Finalment s'arriba a uns indicadors únics per a les Illes Balears, per tal de poder comparar amb altres regions geogràfiques. També s'intenta aportar dades corresponents a les diferents illes.

CAPÍTOL	ESTAT	PRESSIÓ	RESPOSTES
1. METEOROLOGIA	4		
2. AIRE	4	11	0
3. AIGÜES CONTINENTALS	6	4	3
4. SÒLS	2	4	1
5. MEDI TERRESTRE	3	4	10
6. BIODIVERSITAT	5	3	1
7. MEDI MARÍ	5	7	3
8. ENERGIA	0	12	3
9. RESIDUS	0	5	6
TOTAL	29	50	27
106 INDICADORS			

TAULA 12.II. Nombre d'indicadors per Capítols i tipus

Fora de l'àmbit de les Illes Balears, s'intenta també presentar dades de comunitats autònomes properes i de països veïnats. Però això no sempre és possible.

A continuació es descriu una fitxa model d'indicador ambiental posant com a exemple l'indicador de qualitat d'aigües de bany. En *cursiva* les explicacions als camps.

Indicador 7.1. Qualitat de les aigües de bany litorals

Indicador 7.2. Variació de la qualitat de les aigües de bany litorals

Nom dels indicadors i codi, d'acord amb el capítol al qual pertanyen.

Títol: QUALITAT DE LES AIGÜES DE BANY LITORALS (2007). AIGÜES APTES <i>Sempre s'indica l'any de referència. En aquest cas es tracta de la dada d'un any concret.</i>	96%
VARIACIÓ DE LA QUALITAT DE LES AIGÜES DE BANY LITORALS (2006-2007). AIGÜES APTES <i>Hi ha dos anys de referència ja que es tracta d'una comparació entre dos anys.</i>	- 2%

CODI	7.1. i 7.2.
TIPUS <i>Estat, Pressió o Resposta</i>	Estat
DEFINICIÓ <i>Explicació de l'indicador.</i>	7.1. Percentatge de zones de bany controlades amb una qualitat excel·lent o apte. 7.2. Diferència entre els percentatges de zones de bany controlades amb una qualitat excel·lent o apte dels dos darrers anys.

SISTEMA DE CàLCUL <i>Explicació del càlcul, si cal.</i>	La variació es calcula com diferència del percentatge de zones de bany controlades amb una qualitat excel·lent o apte dels dos darrers anys. Aquesta variació pot ser positiva o negativa.
UNITATS <i>Unitat de l'indicador</i>	7.1. Percentatge 7.2. Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ <i>Periodicitat amb la qual cal esperar l'actualització de l'indicador.</i>	Anual

DADES **Apartat del capítol que presenta aquestes dades: 7.4.1.1.**
Identificació de l'apartat a on les dades són explicades amb més detall.

	Tones	2004	2005	2006	2007
Illes Balears	Zones de bany aptes (%)	98,3	98	98	96
	Variació (%)		-0,3%	0%	-2%

Indicador per les Illes Balears, amb els valors dels darrers any, si és possible. En aquest cas no hi ha dades per illes.

Qualitat de les aigües de bany litorals. Aigües aptes			
Zona geogràfica	Valor (%)	Any	Font d'informació
Illes Balears	96	2007	
Illes Canàries	100	2003	(2)
Comunitat Valenciana	98	2003	(2)
Regió de Múrcia	100	2003	(2)
Catalunya	100	2003	(2)
Espanya	99	2004	(2)
Espanya	99,1	2007	(1)
Espanya	99,3	2006	(1)
Qualitat de les aigües de bany litorals. Aigües aptes			
Portugal	94,6	2007	(3)
Itàlia	92,9	2007	(3)
França	95,7	2007	(3)
Malta	95,4	2007	(3)
Grècia	99,5	2007	(3)

Comparació amb indicadors similars d'altres comunitats autònomes (Catalunya, Comunitat Valenciana, Múrcia, Canàries), Espanya i altres països propers. S'intenta incloure països mediterranis, tant europeus com africans. També de vegades es posen valors de la Unió Europea, amb 15, 25 o altres combinacions de membres. Sempre es posa la referència de la qual s'ha obtingut la dada i, si cal, un comentari.

(1) Observatorio de la Sostenibilidad en España, 2006. Sostenibilidad en España 2006. 579pp.

(2) Ministerio de Medio Ambiente, 2008. Perfil Ambiental de España 2007. Informe basado en indicadores. 373 pp.

(3) http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/report2008/gr_comments.pdf

TENDÈNCIA OBSERVADA <i>Breu comentari sobre la tendència</i>	Molt lleuger empitjorament a unes poques zones de bany.
TENDÈNCIA DESITJADA	Increment de les zones de bany de qualitat

<i>Breu comentari sobre la tendència desitjada per avançar cap a la sostenibilitat</i>	excel·lent fins al 100%
VALORS LÍMITS <i>Dada límit, si existeix</i>	Cap zona de bany no apte (0%) i totes excel·lents (100%)..
INSTRUMENTS / ORGANISMES DE CONSULTA I GESTIÓ <i>Referència a on es poden anar a cercar les dades que es fan servir per l'indicador</i>	Conselleria de Salut i Consum. Control sanitari de les aigües de bany del litoral de les Illes Balears. http://portalsalut.caib.es
COMENTARIS <i>Observacions que s'han d'afegir per una millor interpretació de l'indicador</i>	Algunes qualitats no aptes són degudes a episodis puntuals, com l'enfonsament del Don Pedro, però d'altres es van repetint als mateixos punts.

0.5 Propostes futures

Es proposa una **actualització de dades** a publicar durant l'any 2010 que incorpori informació dels anys 2008 i 2009.

L'any 2011 s'ha de tornar a fer un **informe complet** i incorporar les dades del 2010.

La informació que s'ha d'actualitzar any rere any és, al menys, la dels **indicadors**, més comentaris aclaridors a la informació i un resum dels fets més importants de cada capítol ocorreguts durant el període actualitzat. A més cal aportar la nova normativa publicada per cada capítol. Alguns estudis no es fan cada any (ocupació de sòl per exemple), però si que s'ha de demanar al lloc adient per si la informació ha quedat actualitzada (Annex B).

Ja fora de l'àmbit d'aquest Informe, caldria que des del Govern de les Illes Balears es fes una **Memòria de Sostenibilitat**, per part d'una entitat independent. Aquesta memòria ha d'incorporar dades ambientals, socials, econòmiques i culturals i s'han d'analitzar des del punt de vista de la Sostenibilitat de la comunitat autònoma.

A l'Annex B apareixen els valors dels indicadors triats. Alguns estan buits per manca d'informació, sobre tot en el capítol de Sòls. Així mateix, tot i que gran part de la informació es renova anualment, també s'ha de fer un seguiment especial d'aquells valors que depenen d'estudis específics, sobre tots als capítols d'Aigües Continentals, Sòls, Medi Terrestre, Biodiversitat Terrestre i Medi Marí.

0.6 Agraïments

A continuació es presenten les persones que amablement han subministrat informació o han estat entrevistades per aquest Estat del Medi Ambient de les Illes Balears 2006-2007. Sense la seva aportació aquest informe hagués estat molt menys complet i acurat. Demanem disculpes per si el nom d'algun col·laborador s'ha traspassat i falta del llistat.

En tot cas, qualsevol errada o mala interpretació en les dades presentades només correspon a l'equip redactor.

NOM	INSTITUCIÓ I CÀRREC	INFORMACIÓ
Llorenç Bosch	ABAQUA	Dades de EDAR gestionades per l'ABAQUA
Aina Palmer	Ajuntament d'Alcúdia	Gestió de l'aigua a Alcúdia Distintiu Ecoturístic
Margalida Colombàs	APAEMA	Informació sobre l'Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca
Enric Navarro	Associació de Productors Ecològics d'Eivissa i Formentera	Informació agricultura ecològica
Bartomeu Galmes	Calvià 2000 Director Cicle de l'Aigua	Gestió de l'aigua a Calvià
Joana L. Guirado	Centre de Documentació Ambiental d'Eivissa	Residus de les Pitiüses 2005 i 2006
Miquel Gayà Jaime Pujol J.A.Guijarro	Centre Meteorològic Territorial a les Illes Balears	Dades climatològiques 2006 i 2007
Agustí Jansà	Centre Meteorològic Territorial a les Illes Balears	Informació sobre el projecte MEDEX i sobre rissagues
Yolanda Pérez	CITTIB-INESTUR Bibliotecària del Centre de Documentació	Dades informatives sobre visitacions i estàncies de turistes per al càlcul de l'IPH
Antonio Forss	Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica	Dades estadístiques CBPAE 2007
Xisca Ramis	Consell de Mallorca Gabinet d'Inspecció de Residus (GIR)	Dades sobre gestió de residus voluminosos, demolició i pneumàtics fora d'ús.
Fernando Ruano	Consell de Mallorca Cap de Servei Departament de Medi Ambient Direcció Insular de Gestió de Residus	Residus de Mallorca
Antoni Reynes	Consell de Mallorca Departament de Medi Ambient	Camins públics
Martí Mayol	Consell de Mallorca Director Parc Natural de sa Dragonera	Parc Natural de sa Dragonera
Vicent Prats	Consell Insular d'Eivissa Tècnic d'Ordenació del Territori	Urbanisme dels ajuntaments de les Pitiüses
Antoni Grau Margalida Socias Josep Coll	Conselleria d'Agricultura i Pesca Direcció General de Pesca	Medi marí
Pere Nadal	Conselleria de Comerç, Indústria i Energia Servei d'Ordenació i Planificació Direcció General d'Energia	Energia
Joan Mayol	Conselleria de Medi Ambient	Espècies amenaçades

Ivan Ramos Jordi Muntaner Joan Oliver	Servei de Protecció d'espècies Dir.Gral.Caça, Espècies Protegides i Educació Ambiental	Espècies protegides
Ferran Lluç	Conselleria de Medi Ambient Cartografia	Espais protegits
Montserrat Boqué Juan de la Cruz	Conselleria de Medi Ambient Servei de Litoral Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral	Abocaments a la mar Distintius ambientals (Banderes blaves)
José Maria Aguiló	Conselleria de Medi Ambient Centre de coordinació del pla de la qualitat de les aigües de bany Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral	Neteja de litoral
Pere Bonet	Conselleria de Medi Ambient Cap de Departament Direcció General de Biodiversitat	
Miquel Colom Elena Tenorio	Conselleria de Medi Ambient Servei de Residus Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral	Residus perillosos Planificació de gestió de residus
Paula Elias Marisa Forcen José Carlos Cerro	Conselleria de Medi Ambient Secció de Contaminació Atmosfèrica Dir.Gral de Canvi Climàtic i Contaminació Atmosfèrica	Contaminació atmosfèrica Qualitat de l'Aire
Tomeu Seguí, Oriol Domenech, Eduardo Parga, Isabel Gómez, Miquel Roig, Cati Pol	Conselleria de Medi Ambient Servei de Caça Dir.Gral.Caça, Espècies Protegides i Educació Ambiental	Caça
Aina Ginard Cati Bordoy	Conselleria de Medi Ambient Punt d'Informació Ambiental Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral	Consultes varies
Antoni Verger	Conselleria de Mobilitat Director General de Mobilitat	Dades de transport per carretera
J.Almendro Herminio Molino	Conselleria Medi Ambient Aigües Subterrànies Dir.Gral.Recursos Hídrics	Dades de pous
Maties Rebassa, Mariona Vinyas, Carolina Encinas, Martí Escudero, M ^a Antònia Vanrell, Paula Goberna, Joan Llabres	Conselleria Medi Ambient Directors dels espais protegits de les Illes Balears	Espais Protegits de les Illes Balears

Alfredo Barón Carme Coll Joana M ^a Garau Margalida Comas	Conselleria Medi Ambient Servei d'Estudis i Planificació Dir.Gral.Recursos Hídrics	Dades de gestió de l'aigua a les Illes Balears Directiva Marc d'Aigües Planificació hidrològica Zones humides
Ernesto Santiesteban	Conselleria Medi Ambient Laboratori de l'Aigua	Depuradores de les Illes Balears
Estanislao de Simón	Conselleria Medi Ambient Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl Dir.Gral.Biodiversitat	Finques públiques
Guillermo Chacártegui, Margarita Vaquer, Josep Martorell, Josep Llobet, Miquel Àngel Coll	Conselleria Medi Ambient Servei de Qualitat Ambiental Dir.Gral.Qualitat Ambiental	Sistemes de Gestió Ambiental Agenda Local 21
Jordi Monterde	Conselleria Medi Ambient Agent de Medi Ambient	
Antònia Llabrés	Conselleria Medi Ambient Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl Dir.Gral.Biodiversitat	Educació Ambiental Protecció dels boscos
Luis Berbiela Catalina Puig	Conselleria Medi Ambient Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl Dir.Gral.Biodiversitat	Protecció del sòl Boscos
Pere Ripoll	Conselleria Medi Ambient Servei de Residus Dir.Gral.Qualitat Ambiental	Sòl Pedreres
Margalida Femenias Joan Carles Salom Marçal Bardolet	Conselleria Medi Ambient Servei de Planificació Dir.Gral.Biodiversitat	Xarxa Natura 2000 Espais protegits
Luis Núñez	Conselleria Medi Ambient Servei de Plagues Forestals Dir.Gral.Biodiversitat	Plagues forestals
Susana Domenech	Consultora ambiental DAPHNIA	
Lluc Oliver	Coordinador de Mallorca Recicla	Oferta educativa i campanyes d'informació de Mallorca Recicla 2005-2007
Jaume Mulet	Departament de Participació de la Direcció General de Joventut	Informació sobre camps de treball i activitats per a joves
Catalina Massutí	Espais de Natura de les Illes Balears Cap de Servei	Espais Protegits de les Illes Balears
Eva M. Villalonga	Fundació Sa Nostra	Informació races autòctones
	GESA-ENDESA	Dades d'energia elèctrica pel 2007
Miquel Àngel	GOB	Resum d'activitats del Servei

Ballester *	Coordinador del Servei d'Educació Ambiental del GOB – Mallorca	d'Educació Ambiental del GOB – Mallorca 2006
Águeda Pons	IBABSA Tècnic responsable de recursos genètics animals	Races d'animals autòctones
Manuel Serrano	IBESTAT	Dades d'habitatge de Balears
Rosa María Mateos	IGME	Informació sobre esllavissaments
Jaume Porta	Institut d'Estudis Catalans	Entrevista en persona per a la informació de sòls
Josep Moscardó	Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera (IRFAP)	Entrevista personal i dades sobre varietats locals
	Jardí Botànic de Sóller	Memòria d'activitats del 2006
M. J. Rodríguez	Ministeri de Medi Ambient	Dades sobre contaminació de sòls, desertificació i erosió
Juan Amengual	Misser	Contaminació acústica
David Carreras Ester Cladera	OBSAM - IME	Memòria anual de l'IME i l'OBSAM 2006-2007
Benigno Asensio	Organismo Autónomo Parques Nacionales Jefe de Servicio de Publicaciones del O.A.P.N.	Volum de les Illes Balears del Mapa de l'Estat Erosiu Nacional
José Amengual	Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera Ús Públic	Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera
Catalina Ramis	Seminari d'Ambientalització de Centres Escolars del Centre de Professorat de Palma (SACE)	Informació sobre el Seminari d'Ambientalització
	Societat d'Història Natural de les Balears	Biblioteca
Joan Mateu	TIRME	Residus de Mallorca
Aina Maria Socies	Unió de Pagesos	Informació sobre varietats locals
Jaume Vadell Maria Adrover	Universitat de les Illes Balears Dept. de Biologia	Entrevistes en persona i articles per a la informació de sòls
Ivan Murray	Universitat de les Illes Balears Dept. Ciències de la Terra	Petjada Ecològica
Guillem X. Pons	Universitat de les Illes Balears Departament de Ciències de la Terra	Bibliografia sobre fauna de les Illes

0.7 Annex A: Indicadors i els seus valors

Taula amb indicadors i dades de les Illes Balears.

INDICADORS	VALOR
1. METEOROLOGIA	Estat
Temperatura mitjana d'estacions seleccionades (2007)	17, 17'1, 18 °C
Temperatura màxima d'estacions seleccionades (2007)	36'6, 34, 31'3 °C
Temperatura mínima d'estacions seleccionades (2007)	-2'2, 3, 0 °C
Precipitació a estacions seleccionades (2007)	518, 626, 457 mm
INDICADORS	VALOR
2. AIRE	Estat
Superacions horàries dels valors legislatius en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	4
Valor mitjà anual en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	51,9 micrograms/m ³
Superació horària PM10	21
Mitjana anual PM10	33,51 micrograms/m ³
	Pressió
Emissions de SO ₂ (t) (2006)	27.005 t
Variació de les emissions de SO ₂ en % (2005-2006).	-0,32 %
Emissions de NOx (t) (2006)	56.399 t
Variació de les emissions de NOx en % (2005-2006).	+ 29,83 %
Emissions de CO (t) (2006)	46.092 t
Variació de les emissions de CO en % (2005-2006).	+ 3,50 %
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle (kt) (2006)	10.566,65 kt
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle en %. (2005-2006).	+ 2,7%
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant (t/any habitant) (2006)	10,25 t/habitant·any
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant en %. (2005-2006).	-0,26 %
Població exposada a nivells de renou superiors a 55Lden (dB).	Sense dades
INDICADORS	VALOR
3. AIGÜES CONTINENTALS	Estat
Masses d'aigua subterrània sobreexplotades	41,1%
Masses d'aigua subterrània contaminades	44,4 %

Masses d'aigua subterrània salinitzades	34,4 %
Estat ecològic bo dels cursos d'aigua superficial	54,5 %
Estat ecològic bo de les zones humides	62,7 %
Estimació de les reserves hídriques subterrànies (2007)	Mallorca: 55 % Menorca: 50 % Eivissa: 73 %
	Pressió
Estimació del consum d'aigua als sistemes de subministrament (2006)	121,65 hm ³
Estimació de demandes d'aigua per sectors (2003)	278,63 hm ³
Estimació de la proporció d'aigua procedent de recursos convencionals del total de la demanda d'aigua (2006)	82,69 %
Estimació de la demanda d'aigua per habitant a xarxes de proveïment (2006)	132.599,2 litres/any·habitant 363,3 litres/dia·habitant
	Respostes
Proporció d'aigua depurada amb tractament terciari (2007)	57,04%
Proporció d'aigua depurada que es reutilitza (2006)	24,9%
Proporció d'aigua de xarxa que és dessalada (2006)	21 %
INDICADORS	VALOR
4. SÒLS	Estat
Superfície dels principals usos del sòl en percentatges de superfície (2000).	Superfícies artificials: 5,44% Zones agrícoles: 57,86% Vegetació natural: 35,99% Zones humides: 0,71%
Superfície de sòls contaminats o degradats.	Sense dades
	Pressió
Evolució del percentatge de superfície amb usos que permeten la presència de sòl (1995-2000)	- 0,3 %
Canvis en l'ocupació del sòl en percentatges de superfície (1995-2000)	Superfícies artificials: + 5,76% Zones agrícoles: - 0,37% Vegetació natural: - 0,23% Zones humides: + 0%
Superfície de sòl afectada per l'erosió (2003)	22,19 %
Superfície de sòl amb risc de desertificació (2008)	23,07 %
	Resposta
Superfície de sòls restaurats	Sense dades
INDICADORS	VALOR
5. MEDI TERRESTRE	Estat
Evolució a les Illes Balears de la superfície forestal, d'acord amb l'Inventari Forestal Nacional	+ 9,66 %
Percentatge de superfície forestal respecte	44,8 %

el total (1999)	
Percentatge de superfície de bosc respecte el total (1999)	36,54 %
	Pressió
Superfície forestal cremada (2007)	123,86 ha
Percentatge de superfície forestal cremada (2006)	0,077 %
Percentatge de superfície forestal arbrada cremada (2006)	0,04 %
Sinistres per 10.000 hectàrees forestals:	5,7
	Resposta
Superfície espais protegits terrestres (2007)	75.042 ha
Superfície espais protegits marins (2007)	25.618 ha
Superfície xarxa natura 2000 terrestres (2007)	98.099 ha
Superfície xarxa natura 2000 marins (2007)	106.101 ha
Percentatge, en superfície, d'espais protegits amb Pla Rector d'Ús i gestió (2007)	28,53 %
Percentatge de superfície terrestre protegida amb espais protegits (2007)	14,8 %
Percentatge de superfície terrestre de la Xarxa Natura 2000 (2007)	19,7 %
Superfície marina protegida (2007)	106.101 ha
Superfície reforestada (2006)	193 ha
Habitants per hectàrea de finques públiques (2006)	72,06
INDICADORS	VALOR
6. BIODIVERSITAT	Estat
Percentatge d'espècies de vertebrats terrestres amenaçades sobre el total d'autòctones (2006)	21,15 %
Percentatge d'espècies de flora vascular amenaçades sobre el total d'autòctones (2001)	8,85 %
Llistes vermelles que manquen per elaborar (2007)	15
Races animals autòctones en greu perill de desaparèixer	8 races
Varietats locals identificades de cultius	319 varietats
	Pressió
Espècies vegetals invasores (2005)	42
Espècies animals invasores	Sense dades
Peces caçades (2007/2008)	996.203 peces
	Resposta
Espècies amenaçades amb pla d'acció aprovat (2007)	11
INDICADORS	VALOR
7. MEDI MARÍ	Estat
Qualitat de les aigües de bany litorals	96%

(2007). Aigües aptes	
Variació de la qualitat de les aigües de bany litorals (2006-2007). Aigües aptes	- 2%
Llistes vermelles que manquen per elaborar (2007)	11
Percentatge d'espècies de peixos marins amenaçats sobre el total (2000)	17,4 %
Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins (2007)	98,07%
	Pressió
Urbanització litoral (2000)	16,84 %
Evolució ports esportius i amarratges (2006)	+ 1,16 %
Aigua de depuradora abocada a la mar (2006)	57.054.615 M ³
Evolució en la pesca (2007)	- 6,6%
Residus recollits a la mar (2007)	422,8 tones
Accidents amb abocament d'hidrocarburs (2007)	1
Espècies vegetals invasores (2007)	6
	Resposta
Superfície marina protegida (2007)	105.619,77 ha
Platges amb distintius de qualitat ambiental (2007)	21,86 %
Ports amb distintius de qualitat ambiental (2007)	29,2 %
INDICADORS	VALOR
8. ENERGIA	Pressió
Consum d'energia primària (2006)	3.106.753 tep
Variació del consum d'energia primària (2005-2006)	+ 2,77 %
Consum d'energia primària per persona (2006)	3,10 tep/HABITANT
Variació del consum d'energia primària per persona (2005-2005)	+ 0,97 %
Energia primària per tipus (2006)	Carbó + Coc 23,86 % Productes petrolers 73% Gas natural 0,05% Energies renovables 3,10%
Consum final d'energia per persona (2006)	2,20 TEP/HABITANT
Variació del consum final d'energia per persona (2005-2005)	+ 0,91 %
Consum d'energia elèctrica (2007)	545.182 TEP
Variació del consum d'energia elèctrica (2006-2007)	+ 2,42 %
Consum final d'energia per sectors (2006)	Indústria 5,9% Transport 57,62 % Agricultura i pesca 4,79 % Serveis 13,86 % Domèstic 14,95 % Serveis públics (enllumenat) 2,89

	%
Consum final d'energia en transports (2006)	545.182 tep
Variació del consum final d'energia en transports (2005-2006)	+ 1,62 %
	Resposta
Participació de les energies renovables (2006)	3,10 %
Variació de la producció d'energies renovables (2005-2006)	+ 10,42 %
Nivell de dependència energètica	96,9 %
INDICADORS	VALOR
9. RESIDUS	Pressió
Generació de residus urbans (2007)	913.944,17
Variació de la generació de residus urbans (2006-2007)	+ 5,41 %
Producció de residus urbans per habitant (2007)	886,76 kg/hab.any 2,43 kg/hab.dia
Variació de la producció de residus urbans per habitant (2006-2007)	+ 2,53 %
Percentatge dels residus estimats que estan correctament tractats (2007)	56,33 %
	Resposta
Percentatge de recollida selectiva de residus urbans (2007)	18,78 %
Variació del percentatge de recollida selectiva de residus urbans (2006-2007)	+1,46 %
Percentatges en el tractament de residus urbans (2007)	Abocador 49,28 % Incineració 31,20 % Reciclatge 13,93 % Compostatge + metanització 4,73 % Altres 0,86 %
Taxes de reciclat. Percentatge de recollida selectiva del residu generat	Sense dades
Residus perillosos segregats i tractats correctament (2006)	26.531,23
Residus especials segregats i tractats correctament (2007)	761.559,11

0.8 Annex B: Tipologies i periodicitat de dades dels Indicadors

Taula amb indicadors, tipologies (estat, pressió, resposta), anys de les dades que es presenten, periodicitat d'informació i existència de dades a escala d'illa.

INDICADORS	Tipus	Darrer any amb dades aportades	Periodicitat de generació de dades	Dades per illes
1. METEOROLOGIA				
Temperatura mitjana d'estacions seleccionades (2007)	Estat	2007	Anual	Si
Temperatura màxima d'estacions seleccionades (2007)	Estat	2007	Anual	Si
Temperatura mínima d'estacions seleccionades (2007)	Estat	2007	Anual	Si
Precipitació a estacions seleccionades (2007)	Estat	2007	Anual	Si
INDICADORS				
2. AIRE				
Superacions horàries dels valors legislatius en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	Estat	2006	Anual	Si
Valor mitjà anual en les estacions urbanes de NOx ó NO ₂	Estat	2006	Anual	Si
Superació horària PM10	Estat	2006	Anual	Si
Mitjana anual PM10	Estat	2006	Anual	Si
Emissions de SO ₂ (t) (2006)	Pressió	2006	Anual	
Variació de les emissions de SO ₂ en % (2005-2006).	Pressió	2006	Anual	
Emissions de NOx (t) (2006)	Pressió	2006	Anual	
Variació de les emissions de NOx en % (2005-2006).	Pressió	2006	Anual	
Emissions de CO (t) (2006)	Pressió	2006	Anual	
Variació de les emissions de CO en % (2005-2006).	Pressió	2006	Anual	
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle (kt) (2006)	Pressió	2006	Anual	
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle en %. (2005-2006).	Pressió	2006	Anual	
Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant (t/any habitant) (2006)	Pressió	2006	Anual	
Variació de les Emissions de Gasos Efecte Hivernacle per habitant en %. (2005-2006).	Pressió	2006	Anual	

Població exposada a nivells de renou superiors a 55Lden (dB).	Pressió	Sense dades		
INDICADORS				
3. AIGÜES CONTINENTALS				
Masses d'aigua subterrània sobreexplotades	Estat		Realització estudis	Si
Masses d'aigua subterrània contaminades	Estat		Realització estudis	Si
Masses d'aigua subterrània salinitzades	Estat		Realització estudis	Si
Estat ecològic bo dels cursos d'aigua superficial	Estat		Realització estudis	Si
Estat ecològic bo de les zones humides	Estat		Realització estudis	Si
Estimació de les reserves hídriques subterrànies (2007)	Estat	2007	Anual	Si
Estimació del consum d'aigua als sistemes de subministrament (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Estimació de demandes d'aigua per sectors (2003)	Pressió	2003	Realització estudis	Si
Estimació de la proporció d'aigua procedent de recursos convencionals del total de la demanda d'aigua (2006)	Pressió	2006	Realització estudis	Si
Estimació de la demanda d'aigua per habitant a xarxes de proveïment (2006)	Pressió	2006	Realització estudis	Si
Proporció d'aigua depurada amb tractament terciari (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Proporció d'aigua depurada que es reutilitza (2006)	Resposta	2006	Anual	Si
Proporció d'aigua de xarxa que és dessalada (2006)	Resposta	2006	Anual	Si
INDICADORS				
4. SÒLS				
Superfície dels principals usos del sòl en percentatges de superfície (2000).	Estat	2000	Realització estudis	Si
Superfície de sòls contaminats o degradats.	Estat	Sense dades	Realització estudis	Si
Evolució del percentatge de superfície amb usos que permeten la presència de sòl (1995-2000)	Pressió	2000	Realització estudis	Si
Canvis en l'ocupació del sòl en percentatges de superfície (1995-2000)	Pressió	2000	Realització estudis	Si
Superfície de sòl afectada per	Pressió	2003	Realització	Si

l'erosió (2003)			estudis	
Superfície de sòl amb risc de desertificació (2008)	Pressió	2008	Realització estudis	Si
Superfície de sòls restaurats	Resposta	Sense dades		Si
INDICADORS				
5. MEDI TERRESTRE				
Evolució a les Illes Balears de la superfície forestal, d'acord amb l'Inventari Forestal Nacional	Estat	1999	Realització estudis	Si
Percentatge de superfície forestal respecte el total (1999)	Estat	1999	Realització estudis	Si
Percentatge de superfície de bosc respecte el total (1999)	Estat	1999	Realització estudis	Si
Superfície forestal cremada (2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Percentatge de superfície forestal cremada (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Percentatge de superfície forestal arbrada cremada (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Sinistres per 10.000 hectàrees forestals:	Pressió	2006	Anual	Si
Superfície espais protegits terrestres (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Superfície espais protegits marins (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Superfície xarxa natura 2000 terrestres (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Superfície xarxa natura 2000 marins (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Percentatge, en superfície, d'espais protegits amb Pla Rector d'Ús i gestió (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Percentatge de superfície terrestre protegida amb espais protegits (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Percentatge de superfície terrestre de la Xarxa Natura 2000 (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Superfície marina protegida (2007)	Resposta	2007	Anual	
Superfície reforestada (2006)	Resposta	2006	Anual	Si
Habitants per hectàrea de finques públiques (2006)	Resposta	2006	Anual	Si
INDICADORS				
6. BIODIVERSITAT TERRESTRE				
Percentatge d'espècies de vertebrats terrestres amenaçades sobre el total d'autòctones (2006)	Estat	2006	Realització estudis	
Percentatge d'espècies de flora vascular amenaçades sobre el total	Estat	2001	Realització estudis	

d'autòctones (2001)				
Llistes vermelles que manquen per elaborar (2007)	Estat	2007	Anual	
Races animals autòctones en greu perill de desaparèixer	Estat		Realització estudis	
Varietats locals identificades de cultius	Estat		Realització estudis	
Espècies vegetals invasores (2005)	Pressió	2005	Realització estudis	
Espècies animals invasores	Pressió	Sense dades	Realització estudis	
Peces caçades (2007/2008)	Pressió	2008	Anual	Si
				Si
Espècies amenaçades amb pla d'acció aprovat (2007)	Resposta	2007	Realització estudis	
INDICADORS				
7. MEDI MARÍ				
Qualitat de les aigües de bany litorals (2007). Aigües aptes	Estat	2007	Anual	Si
Variació de la qualitat de les aigües de bany litorals (2006-2007). Aigües aptes	Estat	2007	Anual	Si
Llistes vermelles que manquen per elaborar (2007)	Estat	2007	Anual	
Percentatge d'espècies de peixos marins amenaçats sobre el total (2000)	Estat	2000	Realització estudis	
Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins (2007)	Estat	2007	Realització estudis	Si
Urbanització litoral (2000)	Pressió	2000		Si
Evolució ports esportius i amarratges (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Aigua de depuradora abocada a la mar (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Evolució en la pesca (2007)	Pressió	2007	Anual	
Residus recollits a la mar (2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Accidents amb abocament d'hidrocarburs (2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Espècies vegetals invasores (2007)	Pressió	2007	Anual	
Superfície marina protegida (2007)	Resposta	2007	Anual	
Platges amb distintius de qualitat ambiental (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Ports amb distintius de qualitat ambiental (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
INDICADORS				
8. ENERGIA				

Consum d'energia primària (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Variació del consum d'energia primària (2005-2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Consum d'energia primària per persona (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Variació del consum d'energia primària per persona (2005-2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Energia primària per tipus (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Consum final d'energia per persona (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Variació del consum final d'energia per persona (2005-2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Consum d'energia elèctrica (2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Variació del consum d'energia elèctrica (2006-2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Consum final d'energia per sectors (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Consum final d'energia en transports (2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Variació del consum final d'energia en transports (2005-2006)	Pressió	2006	Anual	Si
Participació de les energies renovables (2006)	Resposta	2006	Anual	Si
Variació de la producció d'energies renovables (2005-2006)	Resposta	2006	Anual	Si
Nivell de dependència energètica	Resposta	2006	Anual	
INDICADORS				
9. RESIDUS				
Generació de residus urbans (2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Variació de la generació de residus urbans (2006-2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Producció de residus urbans per habitant (2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Variació de la producció de residus urbans per habitant (2006-2007)	Pressió	2007	Anual	Si
Percentatge dels residus estimats que estan correctament tractats (2007)	Pressió	2007	Anual	
Percentatge de recollida selectiva de residus urbans (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Variació del percentatge de recollida selectiva de residus urbans (2006-2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Percentatges en el tractament de residus urbans (2007)	Resposta	2007	Anual	Si
Taxes de reciclat. Percentatge de recollida selectiva del residu generat	Resposta	Sense dades	Anual	Si

Residus perillosos segregats i tractats correctament (2006)	Resposta	2006	Anual	Si
Residus especials segregats i tractats correctament (2007)	Resposta	2007	Anual	Si